

Юридиктик консультация

ЭЛЕКТРИ ЭНЕРГИЯЗЫН АЖЫГЛААНЫ ДЭЭШ КАНЧААР ТӨЛӨӨРҮЛ?

Көзгөдө башчылар, эмчилер, культура аймакдары электрэнергияны ажыглааны дээш оң өртсөн канчаар төлөөрүл? Башкыларга улус өрөөлүгөзүнүн шугуму өнүккөнчө төлөөрүл, дауузу-биле бе азы чингелдиги бе? Туснай эртем чеди алганын дугайына диплом акаа хамаарлыгы бе? Инвалидтерге, пенсионерлерге чингеле турар бе?

Б. КАРА-САЛ, Чөөн-Хемчик район.

Авторун редакцияга чуртунан бо чагазымга тамаарыштыр облопрофшкола-интернаттын директору С. А. ДОРСАТТЫН консультациясын бөгүмү «Шында» парадимис.

Тыва АССР-ин Министрлер Чөвүлөккө 1966 чылын август 5-те чүдөөп алганы № 453 доктаанын баугаар республиканын көзгө чөвөрүнө болгон аймактын суурааларына ажылап, чурттан турар бөлүк мергежилде медицина, ветеринария аймакдарына башкыларга, культура-чырымыштын, албан чөвөрүнүн ажылакчыларга амырал хандырылга чарыктарын даараанында хемчөөгө талакка тынырын доктааткан.

а) өг-бүленин кежигүнү бугуна чамалаштыр 9 дөрбөлчүн метр чурталаа шөлү; 30 дөрбөлчүн метр хемчөөлдөгү чурталаа шөлүгө 260 тонна хемчөөлгө денеп тургускан отаз чүдө чырык талакы-биле; 20 дөрбөлчүн метр ажыктыр чурталаа шөлүгө 60 вольт күштүгү электралак-па, азы 120 киловатт-шахт электрэнергия ийикке. 40 литр керосин. 21-ден 30 дөрбөлчүн метр чөвөр ажыктыр чурталаа шөлүгө 75 вольт күштүгү электралакпа ийикке, 180 киловатт-шахт электрэнергия, 60 литр керосин, 30 дөрбөлчүн метрден оң ажыктыр чурталаа шөлүгө 100 вольт күштүгү лампа ийикке, 240 киловатт-шахт электрэнергия, 80 литр керосин.

Бир эвес специалист коммунал талакы-биле тапшырылган үстүндө чингелдерден ашкып турар болса артка чарыкталып болу ийити чурум баугаар төлөөр.

Устүндө көрүнгөн чингелдерде ашкыларга тамаарыштыр чамдык кызыгараалашкыларын тургускан. Ол дугайын үстүндө чурталаанымыс доктаалда айткан.

Специалист өг-бүленин кежигүнүнө өн-биле калып чангыс өг-бүлө чурттан турар ашаа (кадайы), ала-позар, уруглары, наам-хар четпезин тунамалы тамаарыштыр.

Белик мергежилдег специалист кая өг-бүленин кол ээли болбай турар-га болса, үстүндө көрүнгөн чингелдерин бир көмөй алыр эргелд.

Өг-бүлө кежигүнеринин бирөөн (якжээ, ашаа) ол чингелдерин ан турар болса, эске кежигүнеринге (чизгээ, калайына) чингелдер тыныспас.

Бир эвес специалист бугуна хууза бакынында чурттан турар болса, чырыкты болгон олакта талакы-биле чингелдерин тыныспас, башкы халезинде чингеле бербес.

Белик мергежилдег специалист дээрле-ле чүгө дээр эртемниг дугуска тамаарыштыр дээр ол анос. Устүндө көрүнгөн чингелдер болса, оон дээр, ортумак эртемнигке азы курс доосканыга хамаарышпас, харын ажылакчы кичи болуна олашкычкы-биле ажылап турар болса чингелдерин алыр.

Инвалидтерге болгон пенсионерлерге коммунал хандырылга талакы-биле чингелдер көрүмөй турар. Ийити чингелдерин персоналдыг пенсионерлер алырлар.

Кызыл ХООРАЛНЫК үстү талакында, Каа-Хемчик чурумалык эринеде хемис ийикши аял бар. Аныктар сөлдү эрттеринге, пионерлер олаа аймакчыга бо аял дика-ла таарымчалыг мер.

Ай мында бичи салгачкыларын, чөв, барабанын, чөлдү догжунун үнү доган — школа-интернаттык «Держинец» деп пионер лагерин ажиттыган.

«Держинец» деп пионер лагеринин кол сорулгазы — бистид школанын өрөөнчкчлерин ажыктыг күш-ажыла кичинилери, дүңгө, арыг алаарга, сутта даамкытарын. Бичанган оң күш-ажыла болгон дымтанымдын лагерин деп алаан бис. Материалам чыгай чүдөөрүн бугурун турар кичинилерин күш-ажыла-нын магалык-чагайын, дүңгү-кекенин, оң берселерин меле-рен, билер кылдыр школанын кичинилерин чүгө ала-тырыларын бирээм. Бистин лагеринде 63 айтырны шитир-лээрине, келер үеини салгачкыларын күш-ажыла кичинилеринге улут ролуу ойнаар ужуруу — деп, школа-интернаттык класстан даш-каар ажылдар талакы-биле ор-ганизациям Владислав Аф-ласевич Мальков чугаалады.

ХЕВИС ЫШКАШ АЯҢДА

ПИОНЕРЖИ ЧАЙ

Республикада ажылдап турар пионер лагеринин эи аныга «Держинец» пионер лагеринге чоранымын, мында ажылдап турар башкылар болгон уруглар-биле ужура-жылганын дугайын хуудуугу нотукчуларга сокуургалды көрөй.

Директорун чугазы өрөөнчкчлер амын жаксып хууду-алган. Ол дээрге чаз лагерин көрүштүгү болгон чараш кыл-дыр кылдып азыртып кичи бугурунун белеминдег терчи-лиг болгон саргал-чурум-дун концерт эгелээ. Ира Те-решкова биле Володя Рыба-ковтун «Бичи поварларын тааныш» жуктектенип, бичи отрядтын уругларын «Мээд сурургажымы», «Хованщина» деп ырларын ыраанын, ок-лабраттарын бөмбүктөр ту-дуп алган сула шымчешки-лер кылган көрүктүр со-нуурган.

Турар бис — деп, ол чугаала-ды. Нога шөлүндө бугу ажыл-дарын удурун турар башкы Агрияна Ивановна Байка-ова-биле чугаа бала-ла согул болган.

ЧУРУНТА: лагериниң байырыг ажы-дышынынга школа-интернаттын директору Ф. В. Мухамедгареев уругларга байыр чөвөрпү турары.

Күш-ажылаң болгон дымтанымдын бичи мергежилгелер кылып турганын уези. «Держинец» лагериниң байырыг ажы-дышынынга отрядтарын бөмбүктөр.

АЖЫЛДАП-ДАА, ДЫШТАНЫП-ДАА

Чайгы дымтанымга үезинде Улу-Хем районун школанын азы-бугу пионер лагеринде өрөөнчкчлерин бугурун бригадаларында ажылдап, дымтаным турар.

Бир эвес специалист коммунал талакы-биле тапшырылган үстүндө чингелдерден ашкып турар болса артка чарыкталып болу ийити чурум баугаар төлөөр.

Устүндө көрүнгөн чингелдерде ашкыларга тамаарыштыр чамдык кызыгараалашкыларын тургускан. Ол дугайын үстүндө чурталаанымыс доктаалда айткан.

Специалист өг-бүленин кежигүнүнө өн-биле калып чангыс өг-бүлө чурттан турар ашаа (кадайы), ала-позар, уруглары, наам-хар четпезин тунамалы тамаарыштыр.

БЕШКИ УЛДУҢ ДЕП АДААРЫ АНАА ЭВЕС

Өрөөндөгү-кичинилдег ажы-ламында дүктөлүшкүл чок. Бичанган чайгы үеи бик-уа-дун деп турары аны эвес.

Бир эвес специалист бугуна хууза бакынында чурттан турар болса, чырыкты болгон олакта талакы-биле чингелдерин тыныспас, башкы халезинде чингеле бербес.

Устүндө көрүнгөн чингелдерде ашкыларга тамаарыштыр чамдык кызыгараалашкыларын тургускан. Ол дугайын үстүндө чурталаанымыс доктаалда айткан.

Специалист өг-бүленин кежигүнүнө өн-биле калып чангыс өг-бүлө чурттан турар ашаа (кадайы), ала-позар, уруглары, наам-хар четпезин тунамалы тамаарыштыр.

КИНО

ИЮЛЬ 18-ТЕ МОСКВАДАН 13.30 — Дамчылгалар программасы. 13.35 — Онуг телекөргүзү.

ИЮЛЬ 18-ТЕ МОСКВАДАН 13.30 — Дамчылгалар программасы. 13.35 — Онуг телекөргүзү.

ИЮЛЬ 18-ТЕ МОСКВАДАН 13.30 — Дамчылгалар программасы. 13.35 — Онуг телекөргүзү.

ИЮЛЬ 18-ТЕ МОСКВАДАН 13.30 — Дамчылгалар программасы. 13.35 — Онуг телекөргүзү.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: Чырак 667000

Кызыл, Шетинки-Брачевско кудумчуу, бажы № 3 ТЕЛЕФОНАРЫ. Редактору 24-63, редакторун ораакчыларымыз 35-24, пропаганда кылдыныз 23-54, харысвалгалык секретарынын 23-35, партиян амылдар кылдыныз 23-13, культура кылдыныз 23-54, кезгө ажыл-агый кылдыныз 21-17, өлөңүр кылдыныз 22-64, чага кылдыныз 41-27, информация базас совет туркузуг кылдыныз 20-60, бугал-териянын 31-75, корректорларын 27-41. Солун келбейн баргала 32-75 телефонго холгар.

МАНЕЖЕ-ТЫВА КЫС Красноярскийн күрүс өрөөнүн бажынында шуушун хайым чок бо хушероо түрө-бес. Кал хонук буртулар ажиттыгын чаз программын, ылачына хоорайн чөвү, бо-ла артын-дүккөн бистид чин-гыс мер чуртуларынмыс улус сонуургал-биле көрүм турар.

ДЕЛЕГАТТАРГА Бүгү-российн нога шымчешки-лерин эки тура шитиле-нин республика салбарын тургузуу конференциямыс июль 19-та, 14-шакта, Поли-тиктик шимчешки бажы-дын бичи азын ажиттылар.

ИЮЛЬ 18-ТЕ МОСКВАДАН 13.30 — Дамчылгалар программасы. 13.35 — Онуг телекөргүзү.

КРАСНОЯРСКИЙ КРАЙНЫН МИНУСИНСКИЙ ХОРАЙДА КУЛЬТУРА УЧИЛИЩЕЗИ 1974—1975 өрөөндөгү чымында өрөөнчкчлерин хууду алырын чөвөрпү турар.

Кызыл, Шетинки-Брачевско кудумчуу, бажы № 3 ТЕЛЕФОНАРЫ. Редактору 24-63, редакторун ораакчыларымыз 35-24, пропаганда кылдыныз 23-54, харысвалгалык секретарынын 23-35, партиян амылдар кылдыныз 23-13, культура кылдыныз 23-54, кезгө ажыл-агый кылдыныз 21-17, өлөңүр кылдыныз 22-64, чага кылдыныз 41-27, информация базас совет туркузуг кылдыныз 20-60, бугал-териянын 31-75, корректорларын 27-41. Солун келбейн баргала 32-75 телефонго холгар.

КИНО ИЮЛЬ 18-ТЕ «НАПЫРАЛ» «Кара үч» 9.30, 11.10, 12.50, 14.30, 16.10, 17.50, 19.30, 21.10 шактарда.

СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАН УНЕР Тираж 16056. ЧАГЫБ № 905. ТС-00582.